

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ АУДИТУ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Приймак С.В., Жук А.Б.

Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті розглянута структура і порядок проведення аудиту облікової політики підприємства. Досліджено методики проведення аудиту облікової політики підприємства, а також визначено ключові напрями удосконалення аудиту облікової політики в сучасних умовах ведення бізнесу.

Ключові слова: облікова політика, аудит облікової політики, методика.

Актуальність теми дослідження. У сучасному світі облікова система самостійно формується комерційними організаціями на основі розробленої та затвердженої облікової політики, що будується на базі єдиних законодавчих і методичних основ, індивідуальних умов господарювання та галузевої специфіки діяльності. Облікова політика – це найважливіший інструмент ефективного управління та довгострокового розвитку підприємства, який дозволяє сформувати систему бухгалтерського обліку, проаналізувати та зробити моделювання облікового процесу, виходячи з обраної і реалізованої стратегії розвитку організації. У зв'язку з цим облікова політика періодично повинна піддаватися аудиторської перевірки.

Одним з головних пунктів аудиту бухгалтерської звітності є аудит облікової політики. Висновки і результати в рамках цього розділу можуть вплинути на підсумковий висновок аудитора. Окрім цього грамотно сформована облікова політика дозволяє збільшити ефективність управління підприємством через коректну оцінку бухгалтерської звітності організації.

В даний час відсутні повні, комплексні дослідження в рамках даного напрямку. Це і визначає доцільність дослідження регулювання аудиту облікової політики та розробки заходів щодо її вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема розробки, зміни, розкриття всіх розділів та положень облікової політики присвячена роботам великої кількості українських та зарубіжних учених та практиків. До них слід віднести роботи Бутинця Ф.Ф., Голова С.Ф., Бляхарчук М.О., Барановської Т.В., Житнього П.Є., Завгороднього В.П., Касича А.О., Кулик В.А., Пушкатора М.С. і багатьох інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на велику досліджень, теоретичні та методичні аспекти аудиту облікової політики в комерційних організаціях комплексно не досліджені. Всі розробки в цьому напрямку не враховують специфіку діяльності підприємства, податкові режими, форму власності та вплив внутрішніх та зовнішніх факторів. Все це створило передумови для розробки нових підходів проведення аудиту облікової політики та оцінки її ефективності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є узагальнення та розробка теоретичних і методичних положень, з удосконалення порядку формування та застосування аудиту облікової політики підприємств,

що забезпечить необхідні умови для ефективної діяльності суб'єктів господарювання України.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Поділяючи думку провідних вітчизняних науковців, вважаємо, що облікову політику для потреб управлінського обліку необхідно розглядати як сукупність регламентованих внутрішньофірмових стандартів для формування інформаційного простору, що сприяє прийняттю ефективних управлінських рішень для досягнення цілей організації в рамках реалізованої стратегії розвитку.

Загальних рекомендацій з розробки та реалізації облікової політики не існує, тому аудитор повинен розуміти, що при наданні послуги з аудиту облікової політики необхідно враховувати специфіку кожного окремого підприємства.

Актуальність застосування процедур аудиту облікової політики зростає з популяризацією управлінського обліку як необхідного інструменту успішного розвитку комерційної організації. Процедури аудиту облікової політики для цілей управлінського обліку можуть застосовуватися в рамках узгоджених процедур, а також при компіляції фінансової інформації. Відправною точкою при організації управлінського обліку є формування її облікової політики. Процедури аудиту облікової політики з метою управлінського обліку широко застосовуються в управлінському аудиті. На підставі проведених досліджень можна стверджувати, що мета аудиту облікової політики з метою управлінського обліку – перевірка розроблених і затверджених в організації системи внутрішніх положень та стандартів, що регламентують інтеграцію бухгалтерського, податкового та управлінського обліку, підвищення достовірності, прозорості, корисності всіх видів звітності, надання релевантної фінансової та нефінансової інформації керівництву. Алгоритм формування облікової політики повинен відповідати загальній стратегії підприємства та його основним цілям. Все це в сукупності повинно бути направлено на задоволення інформаційних потреб управлінського персоналу комерційної організації. На підставі проведених досліджень [1–7] сформована наступна методика аудиту облікової політики (рис. 1).

На першому етапі аудитор проводить оцінку організаційних передумов. На першому етапі аудитор проводить оцінку організаційних передумов сформованої облікової політики на базі внутрішніх документів, а також розроблених аудитором тестів або опитувальних листів. За ре-

зультатами проведеного тестування аудитор виявляє слабкі місця системи внутрішнього контролю та недоліки моніторингу контрольних дій, внаслідок чого виникають спотворення в формуванні облікової політики.

На другому етапі, оцінивши передумови і фактори, що впливають на формування облікової політики з метою управлінського обліку, аудитор проводить оцінку сформованої облікової політики. У процесі цієї оцінки визначається, наскільки розроблена облікова політика з метою управлінського обліку відповідає потенціалу підприємства.

На третьому етапі аудитор досліджує реалізацію облікової політики з метою управлінського обліку на базі отриманих аудиторських доказів, виявляє резерви підвищення її ефективності. В рамках цього етапу аудитор виявляє всі можливості компанії в розробці максимально ефективної облікової політики.

В рамках четвертого етапу аудитор розробляє нову облікову політику з метою управлінського обліку або коригує існуючу. Аудитор аналізує виявлені помилки, визначає резерви, які дозволять підвищити рівень ефективності облікової політики.

Таким чином, розроблена методика формування і реалізації облікової політики дозволить аудитору ідентифікувати об'єкти аудиту за допомогою визначення генеральної стратегії підприємства. Використання представленої методики дозволять аудитору також ідентифікувати об'єкти аудиту облікової політики в залежності від стратегії компанії.

Висновки. Найважливішим елементом системи бухгалтерського обліку господарюючих суб'єктів є облікова політика. Більшість вчених і фахівців в цій області відзначають, що облікова політика охоплює сукупність способів і методів бухгалтерського обліку. Саме від облікової політики багато в чому залежать ефективність фінансового управління, можливість реалізації контрольних функцій бухгалтерського обліку

Рис. 1. Пропонована методика аудиту облікової політики

і ступінь достовірності фінансової (бухгалтерської) звітності. Розроблена методика дозволяє реалізувати завдання зовнішнього і внутрішнього аудиту, так як забезпечують оцінку не тільки норм чинного законодавства в області бухгалтерського обліку, а й аналіз впливу облікової політики на формування інформації.

В подальшому доцільним є поглиблене вивчення даного питання з метою обґрунтування необхідності та порядку розробки документу про облікову політику вітчизняних підприємств, враховуючи необхідність гармонізації національних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності з міжнародними.

Список літератури:

1. Барановська Т.В. Облікова політика підприємства в Україні : теорія і практика / Т.В. Барановська. – [Автореф. дис. канд. екон. наук.] – К., 2005. – 21 с.
2. Бляхарчук М.О. Методика формування облікової політики підприємства / М.О. Бляхарчук // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(3). – С. 48–53.
3. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку : [підручник для студ. ВНЗ] / Ф.Ф. Бутинець, О.П. Войналович, І.Л. Томашевська / за ред. Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: Вид-во «Рута», 2006. – 528 с.
4. Житний П.С. Облікова політика в умовах розвитку фінансово промислових систем: методологія та організація : [монографія] / П.С. Житний. – Луганськ: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2007. – 352 с.
5. Касич А.О. Еволюція наукових підходів до формування облікової політики підприємства / А.О. Касич, О.В. Онищенко // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. – 2013. – Вип. 1. – С. 172–180.
6. Кулик В.А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку: [монографія] / В.А. Кулик. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2014. – 373 с.
7. Пушкар М.С. Теорія і практика формування облікової політики : монографія / М.С. Пушкар, М.Т. Щирба. – Тернопіль: Вид-во «Карт-бланш», 2010. – 260 с.

Приймак С.В., Жук А.Б.

Львовский национальный университет имени Ивана Франко

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ АУДИТА УЧЕТНОЙ ПОЛИТИКИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация

В статье рассмотрена структура и порядок проведения аудита учетной политики предприятия. Исследована методика проведения аудита учетной политики предприятия, а также определены ключевые направления совершенствования аудита учетной политики в современных условиях ведения бизнеса.

Ключевые слова: учетная политика, аудит учетной политики, методика.

Pryimak S.V., Zhuk A.B.

Ivan Franko National University of Lviv

IMPROVEMENT OF THE AUDITING METHOD OF ACCOUNTING POLICY OF THE ENTERPRISE

Summary

The article deals with the structure and procedure for auditing the accounting policy of the enterprise. The methods of carrying out the audit of the accounting policy of the enterprise are investigated, as well as the key directions of improving the accounting policy audit in the current business environment.

Keywords: accounting policy, audit of accounting policy, methodology.